

Padomes paskaidrojuma raksts: Padomes Nostāja (ES) Nr. 22/2021 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko attiecībā uz nosacījumu izveidi piekļuvei citām ES informācijas sistēmām vīzu informācijas sistēmas VIS vajadzībām groza Regulas (ES) Nr. 603/2013, (ES) 2016/794, (ES) 2018/1862, (ES) 2019/816 un (ES) 2019/818

(2021/C 227/04)

I. IEVADS

1. Pēc VIS rūpīgas izvērtēšanas Komisija 2018. gada 16. maijā iesniedza tiesību akta priekšlikumu nolūkā grozīt VIS regulu ⁽¹⁾ (turpmāk – “Regula, ar ko groza VIS”).
2. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 19. decembra sanāksmē pieņēma pilnvarojumu sākt sarunas ar Eiropas Parlamentu ⁽²⁾.
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2018. gada 19. septembrī ⁽³⁾.
4. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs savu atzinumu sniedza 2018. gada 12. decembrī ⁽⁴⁾.
5. Pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma ES Pamattiesību aģentūra sniedza atzinumu 2018. gada 30. augustā ⁽⁵⁾.
6. 2019. gada 13. martā Eiropas Parlaments pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā ⁽⁶⁾.
7. Padome un Eiropas Parlaments 2019. gada oktobrī sāka sarunas, lai panāktu vienošanos posmā, kad tiek apstiprināta Padomes nostāja pirmajā lasījumā (“agrīna otrā lasījuma vienošanās”).
8. Sarunu gaitā kļuva skaidrs, ka Komisijas priekšlikumā nav iekļauti daži noteikumi – tā sauktie “no VIS izrietošie grozījumi”. Tie ir tiesību aktos par ES informācijas sistēmām un datubāzēm izdarāmi grozījumi, kas izriet no automatizētiem vaicājumiem, kurus VIS veic šajās citās sistēmās. Līdzīgus izrietošus grozījumus Komisija bija ierosinājusi attiecībā uz ETIAS ⁽⁷⁾.
9. Tā kā dalībvalstu dalība ES politikās brīvības, drošības un tiesiskuma jomā ir atšķirīga, juridiski bija iespējams regulā, ar ko groza VIS, iekļaut tikai vienu izrietošu grozījumu kopumu attiecībā uz tiesību aktu grozīšanu Šengenas *acquis* jomā, kas saistīta ar ārējām robežām, savukārt citi noteikumi, kas nepieder minētajam *acquis*, bija jāiekļauj atsevišķā juridiskā instrumentā, proti, No VIS izrietošo grozījumu regulā (šā Padomes paskaidrojuma raksta priekšmets).
10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 17. jūnijā grozīja Padomes pilnvaras, lai iekļautu “no VIS izrietošus grozījumus” ⁽⁸⁾. Tā kā Eiropas Parlamenta sarunu grupa jau bija pieņēmusi nostāju pirmajā lasījumā, tā norādīja, ka tā iestāžu sarunu gaitā noteiks savu nostāju attiecībā uz šo jauno noteikumu kopumu.

⁽¹⁾ Dok. 8853/18.

⁽²⁾ Dok. 15726/18.

⁽³⁾ EESC 2018/03954 (OV C 440, 6.12.2018., 154. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par priekšlikumu jaunai regulai par Vīzu informācijas sistēmu (OV C 50, 8.2.2019., 4. lpp.).

⁽⁵⁾ FRA atzinums – 2/2018. <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>

⁽⁶⁾ T8-0174/2019, 7401/19.

⁽⁷⁾ Sk. COM(2019) 3 final un COM (2019) 4 final.

⁽⁸⁾ Dok. 8787/20.

11. Pēc sešiem politiskajiem dialogiem un daudzām tehniskām sanāksmēm sarunas tika sekmīgi pabeigtas 2020. gada 8. decembrī, un Eiropas Parlaments un Padome panāca kompromisu par divu regulu tekstu:
  - Regulu, ar ko Vīzu informācijas sistēmas reformas nolūkā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (EK) Nr. 810/2009, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861, (ES) 2019/817 un (ES) 2019/1896 un atceļ Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI (turpmāk – “Regula, ar ko groza VIS”), un
  - Regulu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 603/2013, (ES) 2016/794, (ES) 2018/1862, (ES) 2019/816 un (ES) 2019/818 attiecībā uz nosacījumu izveidi piekļuvei citām ES informācijas sistēmām VIS vajadzībām (turpmāk – “No VIS izrietošo grozījumu regula”, šā Padomes paskaidrojuma raksta priekšmets).
12. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 22. janvārī veica galīgā kompromisa teksta analīzi, lai panāktu vienošanos.
13. Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (*LIBE* komiteja) 2021. gada 27. janvārī apstiprināja politisko vienošanos un *LIBE* priekšsēdētājs 1. februārī nosūtīja Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam vēstuli, kurā apstiprināja, ka tad, ja Padome šīs abas regulas apstiprinās pirmajā lasījumā, Parlaments otrajā lasījumā apstiprinās Padomes nostāju pēc tam, kad to būs izskatījuši juristi lingvisti.
14. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 3. februārī apstiprināja politisko vienošanos par regulu kompromisa tekstiem.
15. Dānija nepiedalās No VIS izrietošo grozījumu regulas pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī regula, ciktāl tās noteikumi attiecas uz *SIS*, ko reglamentē Regula (ES) 2018/1862, pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo regulu, izlems, vai tā šo regulu ieviesīs savos tiesību aktos.
16. Ciktāl No VIS izrietošo grozījumu regulas noteikumi attiecas uz *SIS*, ko reglamentē Regula (ES) 2018/1862, Īrija piedalās No VIS izrietošo grozījumu regulā. Ciktāl šīs regulas noteikumi attiecas uz Eiropolu, *Eurodac* un *ECRIS-TCN*, Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un šī regula tai nav saistoša un nav jāpiemēro.
17. Attiecībā uz Islandi, Norvēģiju, Šveici un Lihtenšteinu – No VIS izrietošo grozījumu regula, ciktāl tā attiecas uz *SIS*, ko reglamentē Regula (ES) 2018/1862, ir Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana.

II. MĒRĶIS

18. VIS – kas ir izveidota ar Padomes Lēmumu 2004/512/EK (VIS lēmums) un Regulu (EK) Nr. 767/2008 – ir ES informācijas sistēma, ar ko sekmē īstermiņa (“Šengenas”) vīzu procedūru un palīdz vīzu, robežu, patvēruma un migrācijas iestādēm pārbaudīt trešo valstu valstspiederīgos, kuriem ceļošanai Šengenas zonā ir vajadzīga vīza. VIS savieno dalībvalstu konsulātus visā pasaulē, kā arī visas dalībvalstu ārējās robežas šķērsošanas vietas.
19. Regulas, ar ko groza VIS, mērķis ir turpināt VIS izstrādi, lai labāk reaģētu uz jauniem vīzu, robežu un drošības politikas uzdevumiem.

20. No VIS izrietošo grozījumu regulā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem VIS aplūko *Eurodac*, *SIS* un *ECRIS-TCN* glabātos datus, kā arī Eiropola datus, lai identificētu trāpījumus saskaņā ar automatizētajiem vaicājumiem, kas norādīti Regulā, ar ko groza VIS.
21. Nosacījumi attiecībā uz piekļuvi citām ES informācijas sistēmām un datubāzēm, kurās VIS veic vaicājumus, Komisijas priekšlikumā nebija iekļauti – galvenokārt tāpēc, ka ar minēto priekšlikumu nāca klajā, pirms bija pieņemti vairāki tiesību akti par citām ES informācijas sistēmām un datubāzēm un sadarbības regulas.
22. Padomes nostāja pirmajā lasījumā novērs šo nepilnību, un tajā ir ņemta vērā jaunā tiesiskā vide sadarbības jomā, kas ir veidojusies kopš priekšlikuma iesniegšanas.
23. Tehniskie grozījumi regulās, kuras ir daļa no Šengenas *acquis* un attiecas uz robežām (VIS⁽⁹⁾, IIS⁽¹⁰⁾, *ETIAS*⁽¹¹⁾, *SIS* – atgriešana⁽¹²⁾, *SIS* – robežas⁽¹³⁾ un *Sadarbspēja* – robežas⁽¹⁴⁾), ir iekļauti Regulā, ar ko groza VIS, savukārt tie grozījumi regulās, kuras nav daļa no Šengenas *acquis* vai kuras satur Šengenas noteikumus par policiju (*Eurodac*⁽¹⁵⁾, Eiropola regula⁽¹⁶⁾, *SIS* – policija⁽¹⁷⁾, *ECRIS-TCN*⁽¹⁸⁾ un *Sadarbspēja* – policija⁽¹⁹⁾), ir iekļauti šajā atsevišķajā juridiskajā instrumentā, jo dalībvalstu dalības pakāpe ES politikās brīvības, drošības un tiesiskuma jomā ir atšķirīga.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vizu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) (OV L 218, 13.8.2008., 60. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido iecelšanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo iecelšanas un izceļošanas datus un iecelšanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011 (OV L 327, 9.12.2017., 20. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226 (OV L 236, 19.9.2018., 1. lpp.).

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1860 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi (OV L 312, 7.12.2018., 1. lpp.).

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1861 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaudē jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un groza un atceļ Regulu (EK) Nr. 1987/2006 (OV L 312, 7.12.2018., 14. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/817 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai robežu un vīzu jomā un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 un (ES) 2018/1861 un Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI (OV L 135, 22.5.2019., 27. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (OV L 180, 29.6.2013., 1. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES (OV L 312, 7.12.2018., 56. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) 2019/816 (2019. gada 17. aprīlis), ar ko Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas papildināšanai izveido centralizētu sistēmu (*ECRIS-TCN*) tādu dalībvalstu identificēšanai, kurām ir informācija par notiesājošiem spriedumiem par trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1726 (OV L 135, 22.5.2019., 1. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/818 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā un groza Regulas (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 un (ES) 2019/816 (OV L 135, 22.5.2019., 85. lpp.).

24. Tomēr abas regulas tika apspriestas kā pakete, un ir iecerēts, ka tās nevainojami darbosies kopā, lai nodrošinātu VIS sistēmas visaptverošu darbību un izmantošanu.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

A. Vispārēja informācija

25. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas ar mērķi panākt vienošanos, pamatojoties uz Padomes nostāju pirmajā lasījumā, ko Parlaments varētu kā tādu apstiprināt otrajā lasījumā. Padomes pirmā lasījuma nostājas par Regulu par grozījumiem, kas izriet no VIS, teksts pilnībā atspoguļo kompromisu, kas panākts starp abiem likumdevējiem, kuriem palīdz Eiropas Komisija.

B. Svarīgākie jautājumi

Grozījumi Regulā (ES) 603/2013

26. Ar Padomes pirmā lasījuma nostāju *Eurodac* regulu groza nolūkā:
- kompetentajām vīzu iestādēm piešķirt piekļuvi *Eurodac*, lai tās lasīšanas režīmā varētu aplūkot datus,
  - *Eurodac* savienot ar Eiropas meklēšanas portālu, kas izveidots ar Regulas (ES) 2019/818 6. pantu, lai VIS varētu veikt automatizētu apstrādi, un
  - glabāt reģistra ierakstu par katru datu apstrādes darbību, kas veikta *Eurodac* un VIS.

Grozījumi Regulā (ES) 2016/794

27. Ar Padomes pirmā lasījuma nostāju Eiropola regulu groza nolūkā:
- ļaut Eiropalam sniegt atzinumu pēc tam, kad VIS ir veikusi aplūkošanu, izmantojot automatizēto apstrādi, un
  - dot iespēju VIS izraudzītajām iestādēm VIS regulas nolūkos netieši piekļūt Eiropola datiem, pamatojoties uz sistēmu "informācija ir/nav atrasta".

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1862

28. Ar Padomes pirmā lasījuma nostāju SIS – policijas sadarbības regulu groza nolūkā:
- glabāt reģistra ierakstus par katru datu apstrādes darbību, kas veikta SIS un VIS,
  - piešķirt valsts kompetentajām iestādēm piekļuvi SIS ievadītajiem datiem nolūkā manuāli pārbaudīt informācijas atbildes, ko atklājuši automatizēti vaicājumi no VIS, un novērtēt, vai vīzas, ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieteikuma iesniedzējs apdraudētu sabiedrisko kārtību vai sabiedrisko drošību, un
  - SIS centrālo sistēmu savienot ar Eiropas meklēšanas portālu (ESP), kas izveidots ar Regulas (ES) 2019/818 6. pantu, lai VIS varētu veikt automatizētu apstrādi.

Grozījumi Regulā (ES) 2019/816

29. Ar Padomes pirmā lasījuma nostāju ECRIS-TCN regulu groza nolūkā:
- datu ierakstā, kas attiecas uz notiesātu trešās valsts valstspiederīgo, iekļaut atzīmi, kas VIS vajadzībām norāda, vai attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir notiesāts par teroristu nodarījumu vai smagu noziedzīgu nodarījumu,
  - norādīt, ka šī atzīme tiks automātiski dzēsta 25 gadus pēc atzīmes izveidošanas, ciktāl tas attiecas uz notiesājošiem spriedumiem saistībā ar teroristu nodarījumiem, un 15 gadus pēc atzīmes izveidošanas, ciktāl tas attiecas uz notiesājošiem spriedumiem saistībā ar citiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem,
  - nodrošināt iespēju VIS centrālajai sistēmai pārbaudes nolūkos piekļūt atzīmēm un notiesāšanas dalībvalsts(-u) kodam un tajos meklēt, ja pēc VIS veiktas automatizētas apstrādes tiek konstatēti trāpījumi,
  - trāpījuma gadījumā ļaut centrālajai sistēmai vai CIR automātiski sniegt kompetentajai iestādei informāciju par dalībvalstīm, kam ir sodāmības reģistru informācija par trešās valsts valstspiederīgo,

- ECRIS-TCN savienot ar Eiropas meklēšanas portālu (ESP), kas izveidots ar Regulas (ES) 2019/818 6. pantu, lai VIS varētu veikt automatizētu apstrādi;
  - piešķirt VIS izraudzītajām iestādēm tiesības piekļūt CIR glabātajiem ECRIS-TCN datiem nolūkā veikt VIS regulā paredzētos uzdevumus; un
  - glabāt reģistra ierakstu par katru ECRIS-TCN datu apstrādes darbību, kas veikta CIR un VIS.
30. Eiropas Parlaments sākotnēji aicināja ECRIS-TCN regulā iekļaut noteikumu, saskaņā ar kuru Komisijai viena gada laikā pēc ECRIS-TCN darbības sākuma būtu jāizvērtē, vai VIS veiktie vaicājumi ECRIS-TCN sistēmā ir bijuši nepieciešami, lai atbalstītu VIS mērķi, proti, novērtēt, vai vīzas, ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieteikuma iesniedzējs apdraudētu sabiedrisko kārtību vai sabiedrisko drošību saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 767/2008. Padomes pirmā lasījuma nostājā paredzēts, ka ziņojumā, kas Komisijai ir jāiesniedz trīs gadus pēc pārskatītās VIS darbības sākuma, tiek iekļauts novērtējums par to, vai VIS veiktie vaicājumi ECRIS-TCN sistēmā ir palīdzējuši atbalstīt iepriekšminēto mērķi.

Grozījumi Regulā (ES) 2019/818

31. Ar Padomes pirmā lasījuma nostāju Sadarbības (policijas) regulu groza, lai to pielāgotu pārskatītās VIS vajadzībām.

IV. SECINĀJUMS

32. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pilnībā atbilst kompromisam, kas panākts Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās, kuras sekmēja Komisija. Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarots kopums un ka pēc pieņemšanas Regula, ar ko attiecībā uz nosacījumu izveidi piekļuvei citām ES informācijas sistēmām VIS vajadzībām groza Regulas (ES) 603/2013, 2016/794, 2018/1862, 2019/816 un 2019/818, ļaus savienot VIS un datus no citām ES informācijas sistēmām un Eiropola, un līdz ar to sistēmas varēs cita citu papildināt, lai uzlabotu Savienības ārējo robežu pārvaldību, veicinātu nelikumīgas imigrācijas novēršanu un apkarošanu un nodrošinātu augstu drošības līmeni brīvības, drošības un tiesiskuma telpā Savienībā, tostarp sabiedriskās drošības un sabiedriskās kārtības saglabāšanu un drošības aizsardzību dalībvalstu teritorijās.
33. Šis kompromiss ir apstiprināts LIBE komitejas priekšsēdētāja 2021. gada 1. februāra vēstulē Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam. Šajā vēstulē LIBE komitejas priekšsēdētājs norāda, ka viņš ieteiks savas komitejas locekļiem un pēc tam plenārsēdes dalībniekiem Eiropas Parlamenta otrajā lasījumā bez grozījumiem akceptēt Padomes nostāju pirmajā lasījumā, kad to būs pārbaudījuši abu iestāžu juristi lingvisti.